

L n đ u tiên Trung Qu c nh ng b tu i tr Mông C

N c b nh m đ c do khai thác đ t h m vùng N i Mông
(nh : Lei Yang/DR)

« Thành công đ u tiên c a ng i Mông C Trung Qu c », đó là t a đ bài vi t trên nh t báo công giáo La Croix hôm nay, khi đ c p đ n s ki n B c Kinh ch p nh n c i cách công nghi p m t i khu t tr N i Mông.

Đây là l n đ u tiên Trung Qu c nh ng b tr c yêu sách c a tu i tr Mông C , sau các cu c bi u tình làm rung chuy n c vùng N i Mông tu n tr c.

Tòa chính của các báo Pháp ngày 06/06/11 tập trung cho sự kiện của Tổng giám đốc Quỹ Tiền tệ Quốc tế, ông Dominique Strauss-Kahn, thẩm phán được gọi tắt là DSK, phải ra trước tòa án New York.

Nhật báo cánh tả Libération chủ yếu đưa « DSK trước vành móng ngựa » và nhận mạnh, trong phiên tòa quan trọng này, người thẩm phán được coi là « người công viên cây triền vũng trong cuộc buổi Tổng thống Pháp năm tới, sự phải đưa ra một chỉ định thu hút tranh tụng sao cho hiểu quả.

Thẩm phán, nhật báo cánh hữu Le Figaro đưa tít « DSK, ngày thẩm phán », vì ông đã quy định để không nhận tội. Nhật báo Le Monde phân tích « DSK đưa một vài các quan tòa : Các luật sư chủ nhân bị nhìn nhận như thế nào ». Nhật báo công giáo La Croix so sánh sự khác biệt giữa hai thẩm phán pháp Mỹ - Pháp, với đưa « Cú sốc thẩm phán ».

Một chỉ định thẩm phán mới của dân tộc Mông Cổ

« Thành công đầu tiên của người Mông Cổ ở Trung Quốc », đó là đưa bài viết trên nhật báo công giáo La Croix hôm nay, khi đưa cấp độ sự kiện Bắc Kinh chấp nhận cách công nghiệp mới tại khu vực trung Nội Mông. Đây là lần đầu tiên Trung Quốc nhượng bộ trước yêu sách của tuổi trẻ Mông Cổ, sau các cuộc biểu tình làm rung chuyển các vùng Nội Mông tự trị.

Theo Tân Hoa Xã, đã có bốn công ty khai thác mỏ bắt đóng cửa vĩnh viễn, và 34 công ty khác phải ngừng hoạt động một thời gian. La Croix cho rằng đây là một chỉ định thẩm phán mới của dân tộc Mông Cổ, theo chân các dân tộc thiểu số khác là người Duy Ngô Nhĩ và Tây Tạng, đòi hỏi người Hán phải tôn trọng quyền lợi và nền văn hóa của mình.

Tờ báo nhắc lại các cuộc biểu tình với quy mô của thẩm phán đã khởi đầu vào ngày 23/5. Hàng mấy trăm người Mông Cổ đã xuống đường để phản đối và một người chặn cửa bị chiếc xe do một người Hán điều khiển cán chết, trong khi anh này đang cố gắng ngăn cản các xe tải chở than, cùng với một số người khác.

Tá vài năm qua, quan hß gißa ngßi Hán và ngßi Mông Cß tßi vùng Nßi Mông đã trß nên rßt căng thßng. Vùng này có trß lßng than đá dßi dào, và chỉ mß đßn 95% trß lßng đßt hißm cßa toàn Trung Qußc. Dßi sß thúc đßy cßa Bßc Kinh, ngßi Hán đã tăng cßng khai thác các mß đßi lòng đßt Nßi Mông. Mßt trong các hßu quß cßa tình trßng khai thác quá mßc này là nhßng cánh đßng cß cßa ngßi chßn cßu Mông Cß bß hßy hoßi.

Ông Didier Chaudet, chuyên gia vß Trung Á nhßn xét, không nhßng ngßi Mông Cß không hßng lßi gßi trong vißc khai thác ngußn lßi thiên nhiên, mà nßp sßng truyßn thßng cßa hß cũng bß đßa. Theo ông, khi phân tích các vß bißu tình ß Mông Cß, cßn nhß lßi hai cußc nßi đßy hai dân tßc thißu sß khác ß Tân Cßng và Tây Tßng, bß Bßc Kinh thßng tay đàn áp vào năm 2008 và 2009.

Nhà nghiên cßu này nhßn đßnh, cũng nhß ngßi Tây Tßng và ngßi Duy Ngô Nhĩ, ngßi Mông Cß rßt sß nßn văn hóa cßa mình bß làn sóng ngßi Hán đß bßp. Bßi vì dù có khoe khoang vßn đß hòa hßp đa chßng tßc, nhßng chính ngßi Hán mßi nßm giß mßi quyßn lßc. Đßi vßi các dân tßc thißu sß, thì Hán tßc đßi xß vßi hß nhß kißu thßc dân đßi vßi ngßi bß đß hß.

Ông Chaudet cho rßng, phong trào phßn kháng ß Nßi Mông ít có cß lan rßng đßc. Tßi vùng này, chß có 5 trißu ngßi Mông Cß so vßi 25 trißu ngßi Hán, còn nßu so vßi mßt tß ngßi Hán trên cß nßc Trung Qußc thì lßi càng quá nhß bé. Tuy vßy cũng có nguy cß xußt hißn nhßng nhóm khßng bß Mông Cß, nhß trong trßng hßp ngßi Duy Ngô Nhĩ. Phong trào Dayar Mongol (tßm đßch là Thußn Mông Cß) hißn đã có nhßng lßi tuyên bß bài Trung Qußc.

Đßng lãng quên Thiên An Môn

Cũng liên quan đßn Trung Qußc, trên trang tranh lußn cßa báo Le Monde có bài vißt mang tßa đß « Xin đßng quên Thiên An Môn » cßa mßt giáo sß sß hßc Trung Qußc đang tß nßn tßi Pháp.

Tác giß nhßc lßi thßi đßm tháng 4/1989, cái chßt cßa Tßng bí thß Hß Dißu Bang đã khßi đßu cho phong trào dân chß, và khi ông Mikhail Gorbachev đßn thăm Trung Qußc, sinh vißn Bßc Kinh đã tß chßc mßt cußc tuyßt thßc quyß mô ß qußng trßng Thiên An Môn.

H i đó, h đ u có c m giác đang tham gia vào nh ng gi phút vinh quang c a l ch s . Nh ng nh ng lo t súng b n vào đám đông trong đêm 3 r ng 4 tháng 6 đã làm s ng s c hành tinh. Đó là l n đ u tiên b n ch t sát nhân c a Đ ng C ng s n Trung Qu c đã đ c l t m t tr c các ng kính quay phim c a th gi i.

V giáo s này ghi nh n các qu c gia dân ch đã r ng lòng đón ti p nh ng ng i t n n chính tr Trung Qu c, đ c bi t là n c Pháp. Liên đoàn Vì dân ch t i Trung Qu c chào đ i t i đ i h c Sorbonne v i nghi th c trang tr ng, có s hi n di n c a các chính khách danh ti ng Pháp.

Và nh ng nhà đ u tranh dân ch tin r ng m t chính quy n không ng n ng i b n th ng vào tu i tr , s không còn t n t i lâu.

Nh ng ch hai năm sau, phong trào đã chìm h n m t cách không kèn không tr ng. Còn chính quy n B c Kinh thì sau hai năm quan h ngo i giao đóng băng, đã lao vào c i cách kinh t và c ng c quy n l c.

Tác gi đ t câu h i, hàng tri u con ng i t ng xu ng đ ng đòi dân ch năm 1989 đi đâu c r i ? H đã ch p nh n các lý l mà chính quy n B c Kinh đ a ra đ bi n minh cho v th m sát ch ng ?

Nh ng không ! Ch c n nhìn cách mà chính quy n Trung Qu c b t mi ng báo chí, ki m duy t m i ph ng ti n truy n thông, tr n áp tàn b o m i xu h ng ly khai...thì s hi u ngay s th t.

Và th là con s ng i Trung Qu c tìm cách t n n chính tr n c ngoài ngày càng tăng, riêng Pháp, s ng i Trung Qu c xin t n n hi n đ ng hàng th ba.

Nh ng theo tác gi , c n chú ý m t đ i u là c ng đ ng ng i Hoa t i Pháp đã tr thành m t l c l ng đông đ o có th gây áp l c.

Cu c t p h p đông đ o nh t vào ngày 19/4/2008 trên qu ng tr ng République Paris, di n ra

chỉ vài ngày sau phong trào chống lại Thổ và n h i B c Kinh nhân sự ki n r c đ u c Olympic. Mục đích của cuộc biểu tình này là phản đối i « sự bóp méo thông tin » của truyền thông phương Tây và tình hình Trung Quốc.

Trong khi đó báo chí Pháp và n phong phú và khuynh hướng, từ từ , h u đ n đ c l p, chỉ không chỉ là con vật của đ ng nh báo chí B c Kinh.

Đ i sự quán Trung Quốc ở Paris có thể huy động hàng ngàn sinh viên người Hoa thông qua các tổ chức Hoa kiều chính thức và không chính thức để phản đối i các d lu n không có l i cho B c Kinh t i Pháp.

Tác giả của nh báo các n c dân chủ , đây thực sự là một thử thách cho giá trị toàn của của t do thông tin, từ do ngôn luận. B c Kinh cho rằng báo chí phương Tây phải x s nh báo chí trong n c, và nếu không nh ý mình thì không nên ng i đ kích.

Bài báo kết luận, nhiều người Hoa nay đã hiểu rằng nếu biểu tình ở Pháp chống lại chính phủ Pháp thì không sao cả , người c l i n u t chỉ c biểu tình ở Paris chống lại vì phạm nhân quy n ở B c Kinh thì h s chỉ u nh u r i ro.

SIDA : 15 tỉ euro mỗi năm để m i ng i b nh đ u có thuốc chữa

Trên lãnh vực y tế xã hội, nhân 30 năm ngày phát hiện ra truyền nhiễm HIV để ưu tiên trên thế giới, nh t báo Le Monde có bài xã luận mang tựa đề « SIDA : Cần duy trì n l c tài chính của n thi t ».

T báo nh n m nh, cho đ n nay đã có 25 triệu người chết vì căn bệnh thế kỷ . Với mức tiêu đ t ra cho năm 2015 là m i b nh nhân đ u có đ c thuốc chữa trị , phải c n 22 tỉ đô la để tránh đ c trên 12 triệu ca lây nhiễm mới, sẽ làm cho 7,4 triệu người chết t nay cho đ n năm 2020.

Le Monde đi m l i hai thập kỷ để ưu tiên, đã có nh ng n l c và t b c của khoa học đ nh n

di&n đ& c virus HIV đang h&y ho&i 27,5 tri&u con ng&i trên th& gi&i. Ph&ng pháp ph&i h&p ba lo&i thu&c đã c&u đ& c khá nhi&u m&ng ng&i. Nh&ng các n& c nghèo ph&ng Nam l&i b& b& r&i, đ&c bi&t là Phi châu, vì th&i đó giá thu&c SIDA ngoài t&m tay v&i c&a các n& c đang phát tri&n.

Phiên h&p đ&c bi&t toàn th& c&a Liên Hi&p Qu&c vào năm 2001, cách đây đúng 10 năm, đánh đ&u m&t b& c ngo&t l&ch s&. Qu& th& gi&i ch&ng SIDA, b&nh lao và s&t rét đ& c thành l&p đã giúp c&u đ& c 6,5 tri&u ng&i trong th&p niên này. Nh& huy đ&ng đ& c m&t s& ti&n kh&ng l&, s& b&nh nhân t&i các n& c nghèo đ& c đ&u tr& đã tăng lên đ&n 22 l&n, s& t& vong t& 2,1 tri&u ng&i năm 2005 ch& còn 1,8 tri&u trong năm 2010.

Le Monde cho bi&t, hi&n nay có 34 tri&u ng&i b& nhi&m HIV trên th& gi&i, và h&y còn 9 tri&u ng&i c&n có đ& c thu&c ch&a tr&. Th& nh&ng m&t s& n& c nh& Tây Ban Nha, Hà Lan l&i gi&m đóng góp cho qu& ch&ng SIDA, Ý hoàn toàn ng&ng c&ng tác, còn Pháp đang do đ&.

Trong h&i ngh& t&i New York tu&n này, Liên Hi&p Qu&c s& kêu g&i các qu&c gia c& g&ng t& thêm thi&n chí, vì đ& m&i ng&i b&nh đ&u có thu&c ch&a, ph&i c&n đ&n 15 t& euro m&t năm.

Cũng v& đ& tài này, nh&t báo c&ng s&n L'Humanité trong bài vi&t mang t&a đ& « SIDA, đã 30 năm qua » đã nh&n m&nh đ&n vai trò tuyên truy&n c&a báo chí.